

Практичне заняття № 11

ТЕМА. Фонетичний аналіз

I. Підготуватися до співбесіди за такими теоретичними питаннями:

1. Що таке фонетичний аналіз?
2. Які тексти слід добирати для фонетичного аналізу? Чи важливо враховувати стиль?
3. Чим відрізняється частковий фонетичний аналіз слова від повного фонетико-фонологічного?
4. Які слова варто добирати перш за все для повного фонетико-фонологічного розбору?
5. Які етапи повного фонетико-фонологічного розбору?
6. Який фонетичний аналіз виконують учні у школі на уроках української мови?

II. Виконати завдання:

1. Випишіть у робочий зошит текст, запишіть його І АБЗАЦ фонетичною транскрипцією і поділіть усі слова на фонетичні склади.

2. Виконайте фонетичний аналіз тексту:

1) випишіть усі слова:

- із шиплячими: *[ж]ило,*,
- нескладовими: *співа[ʏ]*,
- африкатами: *нена[ц]е,*,
- фарингальним: *з[з̥]ортає,*,
- дзвінками приголосними, що не оглушуються: *о[о̞]пиває,*;

2) укажіть приклади звукових змін (при вимові або закріплені на письмі): *со[нц]е,*;

3) випишіть слова, при зміні яких або доборі до них спільнокореневих можна простежити чергування голосних і приголосних: *жайворон[і]/в – жайворон[о]/ва,*

ТЕКСТ

Співав степ. Джермотів стоголос жайворонів, ховрашків, балки вбиралися в яскраву пазель, – усе жило, росло, радувало око. Сонце зводиться день по дню, обпиває рясні роси з землі, владно згортає вранішню прохолоду, розкуривши пломінку південну жаринь, зводить понад степом куриво синюще. Проміння неначе дробилося в кожній дециці розжареного повітря.

Степ, безмежний, лиш злегка похвилений балками, в оторочці очеретів, привольний, до посадки підступався. Його просторинь здавалась би неозорою, якби не смуги посадок. Понад степом весело дзвеніла літня пташина пісня. Хліба наливались. По балках інколи ще зеленіло перекотиполе, те, що згодом буде віхолити осінню неgodу: всьому свій час, і людині – найперш! Граки з придорожніх стовпів рячилися, дзьобами вели, оком про щось своє запитували (За Г. Колісником).

III. Вправи для виконання на занятті

1. Із II АБЗАЦУ тексту випишіть слова, у яких вимова й написання (кількість букв, фонем і звуків) не збігаються (поясніть причину цього).
2. Визначте в кожному слові *г.в.* і *в.* фонем.
3. Виконайте повний фонетико-фонологічний аналіз 1 слова (на вибір) з тексту.

Література

1. Лекційний матеріал, основні підручники.
2. Гуйванюк Н., Кардачук О., Кульбабська О. Українська мова : схеми, таблиці, тести : навч. посібник. Львів : Світ, 2005.
3. Лінгвістичний аналіз : практикум : навч. посіб. / За ред. Г. Передрій. Київ : ВЦ «Академія», 2005.